

Det här är
Kronofogden

I ett modernt samhälle behövs krediter – och Kronofogden

I ett samhälle där alla betalade allt kontant, skulle det förmodligen finnas betydligt färre skuldsatta. Men så ser inte verkligheten ut.

Krediter är en del av det moderna samhället. Många behöver låna pengar för att köpa till exempel en lägenhet eller en bil. De som lånar ut pengar måste få tillbaka dem. I de allra flesta fall fungerar det här bra. Men om något skulle gå fel är det Kronofogden man kan vända sig till.

Vi har ett tydligt uppdrag. Vi hjälper den som inte fått betalt – oavsett om det handlar om obetalda skatter, en ensamstående förälder som inte får underhåll för sitt barn eller en hantverksfirma som utfört ett uppdrag. Vi ger även stöd och råd till den som ska betala och ser till att betalningar sker på ett rättssäkert sätt.

Det är inte helt ovanligt att medborgare känner oro inför kontakter med oss. Det kan bero på att vi har ett uppdrag som innebär att vi ibland behöver fatta beslut som påverkar människors liv, exempelvis att ägodelar ska användas för att betala en skuld. När vi gör det, är det viktigt att vi värnar om den enskildes rättigheter.

Vi arbetar för att färre ska bli skuldsatta. I vårt arbete tar vi aldrig ställning för eller emot den som vill få betalt och den som ska betala. Vi har stora befogenheter och med det följer ett stort ansvar. Vi möter ofta människor i kris och vi vet att respekt och empati är viktigt i det mötet.

Vi finns till för den som vill få betalt och för den som ska betala

När någon vänder sig till oss för att få betalt, är processen inledningsvis densamma oavsett hur stor eller liten skulden är. Den som får ett krav riktat mot sig, får möjlighet att ta ställning till kravet.

Den som vill få betalt börjar med att lämna in en ansökan om betalningsföreläggande till oss. Vi skickar då ett brev till den som kravet riktas mot och ber personen skriva på ett delgivningskvitto som följer med brevet. Delgivningskvittot ska skickas tillbaka till oss så att vi vet att personen tagit emot kravet och har en möjlighet att agera. Får vi inget svar, söker vi upp den som kravet riktas mot.

Om personen inte säger att kravet är fel eller att hen redan har betalt, fattar vi ett beslut: ett utslag. Beslutet kan den som vill få betalt använda för att begära en utmätning. Vid en utmätning beslutar vi att om den skuldsatta har pengar på banken, inkomster eller ägodelar, ska dessa användas för att betala skulden. Vi försöker utmäta det som gör minst skada och inte det som behövs för det dagliga uppehållet.

Om de inblandade inte är överens fattar vi inget beslut. Då kan den som vill få betalt begära att vi lämnar över ärendet till en domstol.

För skulder till staten, som till exempel obetalda skatter, gäller andra regler. De lämnas direkt till oss för utmätning.

Vi har många viktiga uppgifter

Vi är en viktig aktör i det samhällsekonomiska kretsloppet. I vårt uppdrag ingår bland annat att ansvara för frågor om skuldsanering, att granska konkursförvaltare och att hjälpa till vid tvister som inte rör betalning.

Det är till oss man vänder sig med sin ansökan om skuldsanering. För att få skuldsanering ska man sakna möjlighet att betala sina skulder inom överskådlig tid. Vid en ansökan gör vi alltid en bedömning utifrån skuldens storlek och den skuldsattas situation. En skuldsanering innebär normalt sett att privatpersoner betalar en del av sina skulder under fem år. För en företagare pågår skuldsaneringen under tre år.

I vårt uppdrag ingår också att granska konkursförvaltaren, det vill säga den som hanterar konkursen då ett företag går i konkurs. Om en anställd överklagar det beslut om lönegaranti som konkursförvaltaren fattat, är det vi som för statens talan.

Vi hjälper även till vid tvister om till exempel mark, föremål och andra tillgångar och rättigheter. Det kallas för handräckning. Det kan till exempel vara en hyresgäst som inte betalat hyran och som ska vräkas, en markägare som stängt av en väg, trots att även andra har rätt att använda den eller en före detta partner som inte lämnat tillbaka saker efter en skilsmässa.

Det finns också uppgifter som vi inte har:

Det är inte vi utan kreditupplysningsföretagen som registrerar betalningsanmärkningar – en uppgift om att en person eller ett företag inte har betalat sina skulder i tid. En betalningsanmärkning kan göra det svårare att få lån eller ett hyreskontrakt. Vill du veta mer, besök Datainspektionens webbplats.

”

Jag var inställd på en
segdragen process,
men plötsligt fanns alla
pengar på mitt konto!
Det var som magi.”

Egenföretagaren Cajsa Högberg fick inte betalt av en uppdragsgivare. Då kontaktade Cajsa oss.

Cajsa driver ett eget företag och hon kontaktade oss när en av hennes kunder blev allt senare med sina betalningar.

- Jag fick skicka mejl och påminna kunden på olika sätt. De skyllde på en massa olika saker och förhalade betalningarna, säger Cajsa.

Till slut tröttnade hon på att lägga tid och energi på att få betalt. Hon avsåg sig uppdraget. I samma stund blev företaget som anlitat henne ännu mer nonchalant och ointresserat.

En kollega tipsade Cajsa om att Kronofogden kunde hjälpa till.

- Kontakten med Kronofogden var bra, enkel och positiv. Handläggaren berättade om hur det fungerar med ett betalningsföreläggande och hur jag skulle fylla i min ansökan.

När hon lämnat in ansökan skickade vi ett brev till företaget. Den här gången räckte det och Cajsa fick sina pengar.

Tillsammans med andra kan vi göra mer

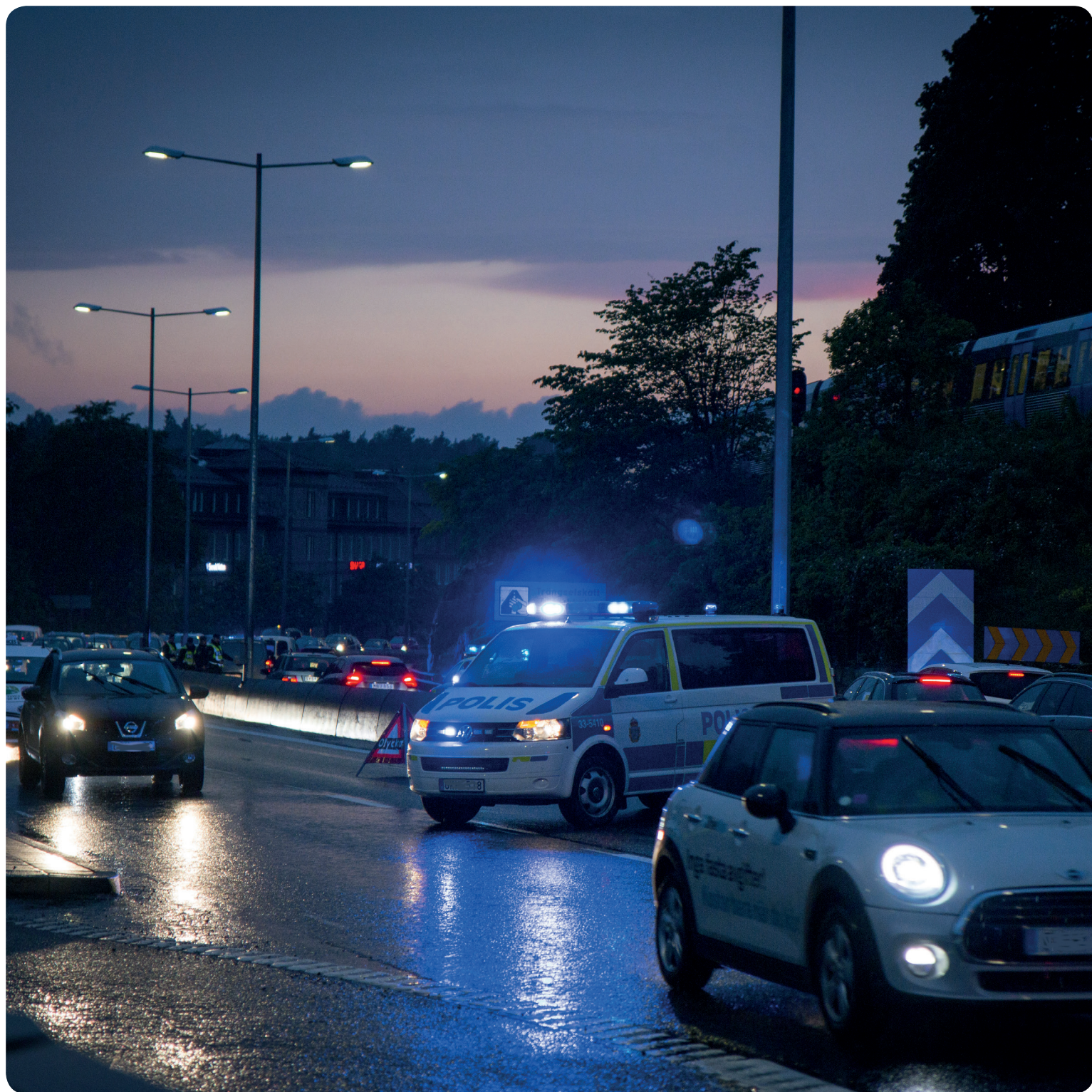
I vårt uppdrag samverkar vi ofta med andra myndigheter, företag och organisationer. Vi samverkar exempelvis för att förebygga överskuld-sättning och för att motverka brottslighet.

Det bästa för alla parter är när en besvärlig situation kan lösas utan vår inblandning. I samarbete med CSN har vi utvecklat arbetssätt som inneburit att färre studenter överförs till oss på grund av skulder. Tillsammans med Kriminalvården har vi tagit fram rutiner och checklistor för att minska risken för att skulder byggs upp i onödan under anstaltsvistelser. Och genom samverkan med bland annat bostadsföretag, socialtjänst och länsstyrelser arbetar vi för att färre hushåll ska vräkas. Detta är några exempel på samverkan för att förebygga skuldsättning.

I vår samverkan för att motverka den organiserade brottsligheten arbetar vi framförallt tillsammans med Polisen och Tullverket, men också med Åklagarmyndigheten och flera andra myndigheter. Gemensamma insatser och informationsutbyte hjälper oss att utmäta tillgångar hos personer med koppling till den organiserade brottsligheten. Vår samverkan leder till att pengar som förmodligen skulle ha finansierat nya brott istället går till brottsoffer eller till att betala andra skulder.

Vi samverkar också med andra myndigheter för att utveckla nya digitala tjänster. Genom samverkan kan vi återanvända bra idéer och förenkla vardagen för medborgare.

Överskuldsättning skapar problem – och det går att se mönster

Överskuldsättningen är kostsam – både för samhället, vars kostnader bedöms uppgå till många miljarder kronor per år, men framförallt för alla människor som befinner sig i denna situation.

Det finns olika definitioner av överskuldsättning, men om vi utgår från hur människor själva beskriver sin situation, så handlar det om att uppleva sig ha ständigt återkommande problem med att inte kunna betala sina räkningar. Bilden av en överskuldssatt som en slarvig lyxkonsument stämmer sällan. De allra flesta vill göra rätt för sig och få människor sätter sig frivilligt i en situation där utgifterna är större än inkomsterna.

Vår egen forskning visar att det främst är tre faktorer som kännetecknar dem som har skulder hos oss: låg utbildning, arbetslöshet och låga inkomster. Vanligast är det med skulder till det offentliga, exempelvis obetalda skatter, underhållsstöd och studiemedelsavgifter. Det är också vanligt med skulder i form av olika lån och krediter, samt skulder till följd av mobilabonnemang och e-handel.

Risken för att tappa kontrollen över ekonomin är som störst när något oplanerat händer, till exempel skilsmässa, arbetslöshet eller sjukdom. De egna förutsättningarna avgör hur vi påverkas av olika händelser, men vi vet också att möjligheten att prata med människor i vår närhet, en sund inställning till pengar och kanske viktigast av allt, kunskap, bidrar till att behålla en balans i ekonomin.

”

Jag har levt som
under en sten, men
nu skiner solen igen.”

Anna blev nyligen beviljad skuldsanering. Det var en stor lättnad att få en ny chans efter årtal av ekonomiska problem och känslor av skam.

En skilsmässa, ansvaret för två barn och en önskan att ge barnen det som kompisarna fick, ledde till att Anna tog ett lån. Skulderna byggdes på, trots att Anna hela tiden hade ett jobb och fick stöd av sin mamma. Till slut kunde Anna inte betala längre. Ångesten växte och det började komma brev från Kronofogden.

– Det kändes jättejobbigt. Jag visste att jag bara hade mig själv att skylla och jag kände en sådan skam. Ingen fick veta, säger Anna.

Till slut blev det ohållbart. Anna tog kontakt med en budget- och skuldrådgivare och med Kronofogden. Att be om hjälp innebar till slut en stor lättnad.

– Efter en tid ansökte jag om skuldsanering och blev uppringd av en av Kronofogdens handläggare. Jag är så tacksam för att jag mött otroligt duktiga handläggare som verkligen vill hjälpa till. De har inte dömt mig, jag har känt mig förstådd, säger Anna.

Anna fick skuldsaneringen beviljad och början lättade.

– När jag bad om hjälp och slutade skuldbelägga mig själv, kändes det som att jag kunde gå upprätt igen, andas igen. Under åren av skulder vågade jag inte gå in i en nära relation av rädsla för att behöva berätta. Nu, när början släppt, har jag fått en ny tjänst som innebär ett stort ansvar. Jag känner inte längre samma skam och vågar stå för det som hänt, säger Anna.

Anna hoppas att hennes historia kan ge andra mod att ta tag i sin situation och våga be om hjälp.

Vi delar med oss av vår kunskap

Vi arbetar förebyggande för att hjälpa människor att hitta balans i sin ekonomi – och på så sätt undvika överskuldsättning. Det gör vi genom att dela med oss av vår kunskap – kunskap som ger människor möjlighet att göra medvetna val.

Vi tror inte att förbud är rätt väg att gå för att komma tillrätta med olika skuldfällor. Om en viss typ av lån förbjuds, kommer snart en ny variant. Det är däremot viktigt att de som erbjuder lån är tydliga i sin information om kostnader och villkor. Vi arbetar också för att de ska göra en rimlig kreditprövning innan de lånar ut för att inte förvärpa situationen för personer med obalans i ekonomin.

Vi tar aldrig ställning för eller emot den som ska betala eller den som vill ha betalt. Däremot kan vi bidra till en balans genom att ge en part mer stöd. Barn och unga är ett exempel. Vi samverkar med myndigheter och organisationer för att så få unga som möjligt ska sätta sig i skuld och för att ge stöd till barn som lever i familjer med knappa resurser. Vi ger också stöd till lärare att arbeta med privatekonomi genom olika typer av lektionsmaterial och filmer. Kunskap är en förutsättning för att man ska kunna fatta kloka beslut, oavsett ålder.

Den som är orolig för sin ekonomi kan också vända sig till kommunens budget- och skuldrådgivare.

Vill du veta mer om oss?

Vi är cirka 2 200 personer som jobbar på Kronofogden. Två av tre är kvinnor och vår medelålder är 44 år. Det är också fler kvinnor än män som är chefer hos oss.

Vi finns på ett trettiotal kontor över hela landet, från norr till söder. Huvudkontoret ligger i Sundbyberg.

I våra register finns cirka 500 000 skuldsatta, både privatpersoner och företag. Totalt handlar det om skulder för cirka 105 miljarder kronor.

Varje år driver vi in drygt elva miljarder kronor åt dem som ska ha betalt.

Läs mer om oss på www.kronofogden.se. Du är också välkommen att kontakta oss via telefon eller mejl: 0771-73 73 00, kontakt@kronofogden.se.

Telefon 0771-73 73 00 | www.kronofogden.se